

תקנון למניעת ניגוד עניינים

פרק א' - כללי

1. תקנון זה בא לקבוע את העיקרון הכללי בדבר האיסור על ניגוד עניינים וקווים מנחים בנושא. מטרתו של התקנון להפנות תשומת הלב ולהכווין את הגורמים הפועלים באוניברסיטה לנהלים השונים אשר חלים באוניברסיטה ואשר קובעים הוראות רלוונטיות והסדרים ספציפיים למקרים בהם מתעורר חשש לניגוד עניינים, בתחומים שונים.
2. למען הסר ספק מובהר כי תקנון זה אינו גורע מכל הוראת תקנון או נוהל אחרת, המתייחסת למצב שבו עלול להתעורר חשש לניגוד עניינים, אלא בא להפנות אליה, לסייע ביישומה, להבהירה או להוסיף עליה. כמו כן, תקנון זה בא להבהיר כי בכל מקרה בו עולה שאלה באשר ליישומו של האיסור על ניגוד עניינים או באשר לתחולתן או משמעותן של ההוראות השונות באותו עניין, יש להביאה בפני היועץ המשפטי של האוניברסיטה, לליבון משפטי, ובמידת הצורך, בהתאם להנחיותיו, להכרעת הגורמים המוסמכים.
3. על בעל תפקיד באוניברסיטה חל איסור להימצא במצב של חשש לניגוד עניינים בין תפקידו באוניברסיטה או במוסדותיה, עבודתו באוניברסיטה ועניינים שעליהם הוא מופקד בה לבין עניין אחר שלו, עיסוק או תפקיד אחר שהוא ממלא. יוסבר כי כלל זה בא למנוע את הרע בטרם יארע, ולכן הוא מתייחס לחשש האובייקטיבי לניגוד עניינים, ולא לשאלת קיומו של ניגוד העניינים בפועל. בהתאם לכך גם אין בהחלטה לפסול מינוי או התקשרות או למנוע השתתפות בקבלת החלטה, מחשש לניגוד עניינים, כדי להטיל דופי כלשהו באותו אדם או מועמד. "בעל תפקיד" – לרבות עובד האוניברסיטה ומתנדב בה, ולרבות אנשי ציבור המכהנים במוסדות עמותת האוניברסיטה. "עיסוק או תפקיד אחר" - בין בתמורה ובין ללא תמורה, ולרבות אם אינם בגדר "עבודה נוספת" בהתאם לתקנון או נוהל אחרים.
4. הכלל האמור, תכליתו והרציונל שמאחוריו, משמש בסיס לתהליכים, לחובות ולמגבלות שונות, שחלקן עוגנו בתקנונים ובנהלים פרטניים או בנוסח סטנדרטי של מסמכי התקשרות. התקנונים, הנהלים ומסמכי ההתקשרות העיקריים, בהם מוסדרים היבטים שונים של האיסור על ניגוד עניינים, הם:
 - א. התקנון לעבודה נוספת של חברי הסגל האקדמי באוניברסיטה;
 - ב. נוהל עבודה נוספת לעובדים מינהליים;
 - ג. נוהל קבלת עובדים;
 - ד. נוהל העסקת עובדים בכירים¹;
 - ה. נוהל העסקת קרובי משפחה;
 - ו. תקנון עמותת האוניברסיטה – הוראות בעניין הימנעות מהשתתפות בדיונים של מוסדות העמותה והוראות בעניין חובת נאמנות והימנעות מניגוד עניינים;

¹ נכון למועד אישור התקנון, הפרקטיקה הנוהגת בתחום זה לא עוגנה עדיין בנוהל.

- ז. טפסי התחייבות לפעול בנאמנות ו/או הצהרה על היעדר ניגוד עניינים לחברי ועדת קבע, לחברי ועדת ביקורת ולחברי ועדת השקעות;
- ח. תקנון הסנט – הוראות מיוחדות למניעת ניגוד עניינים של חבר ועדת מינויים, ועדת משנה, ועדת ערעורים (בנוסף להוראות הכלליות בתקנון האוניברסיטה);
- ט. תקנון התגליות ונוהל למניעת ניגוד עניינים במחקר²;
- י. נוהל התקשרויות וטפסים סטנדרטיים להתקשרות עם ספקים.

פרק ב' - חובת נאמנות ואיסור על ניגוד עניינים

5. חברי כל מוסדות האוניברסיטה, כל הפועלים מטעמה ובעבורה וכל המועסקים על ידה (להלן: "בעלי תפקיד") – ובכלל זה אנשי הציבור, נושאי המשרה, עובדי האוניברסיטה ומתנדביה, בין שהם מקבלים שכר או גמול עבור פעילותם ובין אם לאו - יפעלו בנאמנות, במסירות וביושרה למילוי תפקידיהם ויעשו לקידומה ולפיתוחה של האוניברסיטה במסגרת תקנונה, תכניותיה ונהליה, ישתתפו בקבלת החלטות ובביצוע פעולות ללא משוא פנים וימנעו ממעשים או ממחדלים הנוגדים את האינטרסים של האוניברסיטה.
6. מבלי לגרוע מכלליות האמור, הגורמים הנ"ל לא יקבלו החלטה ולא ישתתפו בדיון המתקיים באוניברסיטה, באחד ממוסדותיה או באחד מגופי המשנה או מוועדות המשנה כאשר הם עלולים להימצא במצב של ניגוד עניינים ביחס לנושא ההחלטה או הדיון, בהתאמה.
7. בעלי תפקיד, וכן מועמדים להיות בעלי תפקיד, יודיעו לממונה עליהם או ליו"ר המוסד הרלוונטי או ליועץ המשפטי של האוניברסיטה על כל נתון או נסיבה שיש בהם כדי לפגוע בעצמאותם או ליצור חשש לניגוד עניינים או לפגיעה אחרת בכללי מנהל תקין בכל הנוגע לביצוע תפקידם או להשתתפותם בדיון או בהליך קבלת החלטות כלשהו.

פרק ג' - בדיקה מוקדמת של שאלת ניגוד עניינים

8. טרם איושם של תפקידים ו/או משרות, טרם ההתקשרות עם ספקים, נותני שירותים ויועצים, וטרם אישור עיסוק נוסף תיבחן סוגיית ניגוד העניינים לגבי המועמד לתפקיד או להתקשרות או המבקש ויינקטו צעדים לפי הצורך למניעת מצבים בהם עלול להתעורר חשש לניגוד עניינים, הכל – לפי העניין ובהתאם לנסיבות המקרה. מובהר כי אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכותם של הגורמים המוסמכים לבחון את סוגיית ניגוד העניינים ולתן הוראות מתאימות גם בכל מועד אחר שבו התעורר צורך לכך.
9. בדיקת שאלת ניגוד העניינים תיעשה כדרך שבשגרה, כתנאי למינוי לתפקיד, להעסקה, לקידום, לשינוי תפקיד, להתקשרות או לאישור עיסוק נוסף. לצורך בדיקה זו, מועמדים לתפקיד או להתקשרות, שעברו את שלב המיון הראשון, ועומדים בפני ראיון (ובהליך שאינו כולל ראיון - לפני שלב הבחירה/ההחלטה), או המבקשים אישור לעיסוק נוסף, ימלאו

² נכון למועד אישור התקנון, נוהל למניעת ניגוד עניינים במחקר נמצא בשלבי הכנה.

שאלונים מתאימים לאיתור חשש לניגוד עניינים ו/או הצהרות מתאימות, בהתחשב באופי התפקיד, היקף הסמכויות, סוג ההתקשרות והתחומים או הגילויים האפשריים של חשש לניגוד עניינים בנסיבות העניין.

10. במידת הצורך יופקו על ידי היחידה הרלוונטית, בהתייעצות עם היועץ המשפטי, שאלונים ו/או טפסי הצהרה דומים, בהתאמות הנדרשות לתפקידים או להתקשרויות ספציפיים, או מסוג מסוים.

11. מבקש או מועמד לתפקיד או להתקשרות ימסור כל מידע, פרטים ומסמכים לצורך בירור שאלת ניגוד העניינים, ואם יתבקש – ימסור נתונים נוספים והבהרות ושיב על שאלות בנושא.

12. עלה מהפרטים שנמסרו חשש לניגוד עניינים יפנה האחראי על ההליך ליועץ המשפטי לשם התייעצות כמפורט להלן, בצירוף המידע והחומרים הרלוונטיים.

פרק ד' - בחינת שאלת ניגוד העניינים ופתרונה

13. עלה מהפרטים שנמסרו כי קיים ניגוד עניינים מתמיד ובתחום נרחב ומרכזי ימליץ היועץ המשפטי לגורם המוסמך להחליט בעניין המינורי או ההתקשרות או העיסוק הנוסף, להימנע מהמינורי של אותו מועמד או מההתקשרות עמו או מאישור העיסוק הנוסף.

14. ככלל, בטרם תתקבל החלטה לסרב לבקשה או להימנע מהמינורי או מההתקשרות או מאישור העיסוק הנוסף, על ידי הגורם המוסמך, תינתן למועמד אפשרות, בכתב או בעל פה, להסביר את עניינו ולהתמודד עם הקביעה המסתמנת לפיה הוא פסול לכהונה או להתקשרות או שלא ניתן לאשר את העיסוק הנוסף. הוראה זו תיושם בהתאם לאפשרויות ולנסיבות העניין, ובכלל זה מידת התקדמות ההליכים למינורי או להתקשרות, אופי הקשר בין האוניברסיטה ובין המועמד ומידת המחויבות הנובעת מקשר זה.

15. במקרים בהם לדעת היועץ המשפטי ניתן לנטרל את החשש לניגוד עניינים בדרך של עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים, יציע היועץ המשפטי הסדר כאמור, בהתאמה לנסיבות העניין, ותוך התייחסות למגבלות על טיפול בנושאים מוגדרים מצד המועמד או המבקש, בשל החשש לניגוד עניינים, וקביעת דרך חלופית לטיפול, במידת הצורך. המינורי, ההתקשרות או העיסוק הנוסף, וכן תנאי ההסדר, יהיו כפופים לאישורם של הגורמים המוסמכים לאשר את המינורי או ההתקשרות או העיסוק הנוסף על פי הנהלים הרלוונטיים, וכן יהיו כפופים לאישור הגורמים הבאים:

א. במינורי, התקשרות או אישור עיסוק נוסף, הנוגעים למי שמכהן, או מועמד לכהן, בוועדת הביקורת, בוועדת הקבע או בוועדת משנה שלהן או בתפקיד עובד מדרגת סמנכ"ל ומעלה או דיקן ומעלה – אישור ועדת הקבע, ולאחר מכן אישור ועדת הביקורת;

ב. בהתקשרות עם ספק - אישור ועדת הקבע או הוועדה למניעת ניגוד עניינים, אם מונתה;

ג. במקרים בהם סבר היועץ המשפטי כי הדבר נדרש בשל מורכבות, קושי בהכרעה, אופי תקדימי, הוראות דין ורגולציה, או בשל טעם אחר שיצוין - אישור ועדת הקבע או הוועדה למניעת ניגוד עניינים, אם מונתה.

16. ועדת הקבע רשאית למנות ועדה למניעת ניגוד עניינים (לעיל ולהלן: "הוועדה למניעת ניגוד עניינים"), ולהסמיכה לדון ולהכריע בשאלות הנוגעות לניגוד עניינים בכלל וביחס למקרים ספציפיים, ולרבות ביחס לאישור הסדרים למניעת ניגוד עניינים. בראש הוועדה יעמוד יו"ר ועדת הקבע, וכל חבריה יהיו מקרב אנשי הציבור בוועדת הקבע. היועץ המשפטי יהיה מרכז הוועדה.

17. על הסדר למניעת ניגוד עניינים חל חוק חופש המידע, ולכן, ככלל, הוא אינו חסוי, למעט אותם חלקים אשר המועמד, בעל התפקיד, המתקשר או המבקש יצביע על טעם כדין לחיסויים.

פרק ה' - הסדרת ניגוד עניינים כתנאי למינוי, להתקשרות ואישור עיסוק נוסף

18. מועמד, מתקשר או מבקש לא יכנס לתפקיד ולא יבצע פעולה במסגרת התפקיד/ההתקשרות בטרם מולאו הוראות תקנון זה.

19. אישור מינוי, התקשרות או עיסוק נוסף בהתאם לתקנון זה וחתימתו של המועמד על הסדר למניעת ניגוד עניינים, שהוצע על ידי היועץ המשפטי, ואושר בהתאם לתקנון זה, הם תנאי למינוי המועמד לתפקיד או לכניסתו לתפקיד, להעסקתו, להתקשרות עמו או לאישור העיסוק הנוסף, לפי העניין.

20. הגורם האחראי על קבלת המועמד או על מינויו, על ההתקשרות או על אישור הבקשה לעיסוק נוסף יבהיר למועמד, למתקשר או למבקש מראש כי החלטה הסופית בעניינו תתקבל רק לאחר בדיקת סוגיית ניגוד העניינים כאמור בתקנון זה.

פרק ו' - אחריות וחובת עדכון

21. האחריות להימנע מהיקלעות למצב של ניגוד עניינים מוטלת על כל מועמד, מתקשר, מבקש ובעל תפקיד. לכן מוטל עליו להיוועץ ביועץ המשפטי בכל מקרה של ספק בדבר יישום הוראות ההסדר ולפעול לפי הנחיותיו;

22. כמו כן, מחובתו של מועמד, מתקשר, מבקש ובעל תפקיד להודיע על כל שינוי בתוכן הצהרותיו בשאלון ו/או בטופס ההצהרה שמסר לגורמים הבאים:

- א. אם מדובר בעובד – לממונה עליו, לסמנכ"ל למשאבי אנוש וליועץ המשפטי;
- ב. אם מדובר באיש ציבור – ליו"ר ועדת הקבע, ליו"ר ועדת ביקורת וליועץ המשפטי;
- ג. יו"ר ועדת הקבע או יו"ר ועדת הביקורת - ליו"ר חבר הנאמנים, ליו"ר ועדת הביקורת או יו"ר ועדת הקבע (בהתאמה) וליועץ המשפטי.

23. המנכ"ל אחראי לפרסם תקנון זה באופן קבוע באתר האוניברסיטה וכן לשלוח, אחת לשנה, תזכורת ביחס להוראותיו לעובדים ולבעלי התפקידים הרלוונטיים.
24. הגורם האחראי על הליך איתור ומיון אחראי לפנות אל היועץ המשפטי, לשם התייעצות והמשך טיפול, בהתקיים התנאים הקבועים לכך בתקנון זה.
25. הגורם האחראי על קבלת המועמד או על מינויו, על ההתקשרות או על אישור הבקשה לעיסוק נוסף אחראי לקבל מהמועמד את ההצהרות והפרטים הנדרשים, וליידע את המועמד, המתקשר או המבקש כי החלטה הסופית בעניינו תתקבל רק לאחר בדיקת סוגיית ניגוד העניינים; כן אחראי הגורם האמור לקבל האישורים הנדרשים, ובמידת הצורך להחתים את המועמד, המתקשר או המבקש על ההסדר הנדרש למניעת ניגוד עניינים - הכל, כאמור בתקנון זה.